

Museumbeleid gemeente Molenlanden 2025-2027

Het college van Molenlanden besluit:

1. Het museumbeleid Molenlanden vast te stellen
2. De stimuleringssubsidie op te nemen in het Subsidiebeleid Molenlanden en verder uit te werken in een subsidieverordening

Inhoud

Inleiding 3

1. Visie op musea 3

1.1 Molenlandse ambities musea 3

1.2 Hoe kan het museale landschap hieraan bijdragen 4

2. Doelstellingen voor musea 4

3. Realisatie doelstellingen 5

3.1 Instrument: stimuleringssubsidie 5

3.1.1 Criteria subsidieverstrekking 6

3.1.2 Factoren hoogte subsidiebedrag 7

3.1.3 Duur periode subsidie en bepaling hoogte subsidiebedrag 8

4. Uitvoering 9

5. Evaluatie 9

Inleiding

De gemeente is ervan overtuigd dat musea een belangrijke rol kunnen spelen in de lokale samenleving. Door te investeren in musea draagt de gemeente bij aan een rijkere en meer inclusieve lokale cultuur.

Musea zijn belangrijke instellingen in de lokale samenleving. Zij bieden een podium voor cultuur, erfgoed en educatie. Musea spelen een rol in het versterken van de lokale identiteit, het bevorderen van de sociale cohesie en het stimuleren van economische ontwikkeling. De musea in Molenlanden vormen ook een belangrijke basis voor de erfgoedleerlijn in het onderwijs, het betrekken van de inwoners bij hun geschiedenis en voor het aantrekken van dagrecreatie. Met het vaststellen van het Uitvoeringsprogramma Cultuur heeft de gemeente zichzelf de opdracht gegeven om nieuw museumbeleid te ontwikkelen.

Dit gemeentelijk museumbeleid beschrijft de ambitie en doelstellingen van de gemeente op het gebied van musea. Het beleid is gericht op het versterken van de positie van musea in de gemeente en het vergroten van hun maatschappelijke impact.

De gemeente Molenlanden telt op dit moment in totaal vier geregistreerde musea die in soort, organisatievorm en grootte van elkaar verschillen. Daarnaast ontstaan er soms kleine of tijdelijke (pop-up) musea meestal op basis van een particulier initiatief en zijn er andere exposerende organisaties. Dit beleid richt zich op musea die een officiële status hebben als (streek)museum in Molenlanden of ingeschreven staan in het Nederlands Museumregister.

Hoofdstuk 1. Visie op musea

Cultuurorganisaties en culturele voorzieningen dragen bij aan de sociale kwaliteit die inwoners ervaren en zorgen ervoor dat iedereen naar vermogen mee kan doen, mensen elkaar kunnen ontmoeten en naar elkaar omkijken. Binnen Molenlanden is er sprake van een sterke sociale basis met cultuur en erfgoed als verbindende factoren.

De gemeente wil dat musea een prominente rol spelen in de lokale samenleving. Musea moeten een plek zijn waar iedereen zich thuis kan voelen en waar iedereen kan leren en genieten van cultuur en erfgoed.

1.1 Molenlandse ambities musea

Daarom heeft de gemeente de volgende lange termijn ambities voor haar musea:

- *Het met behulp van musea ontwikkelen, behouden en uitdragen van het culturele erfgoed van de gemeente, zodat meer inwoners en bezoekers van Molenlanden zowel actief als passief daaraan kunnen deelnemen.*

Musea in Molenlanden zijn daarbij:

- *Toegankelijk voor iedereen.* Musea moeten een breed publiek bereiken, ongeacht leeftijd, achtergrond of interesse.
- *Inclusief en divers.* Musea moeten een afspiegeling zijn van de lokale samenleving.
- *Musea in Molenlanden zijn innovatief en verbindend.* Musea moeten nieuwe vormen van cultuurbeleving ontwikkelen en bijdragen aan de sociale cohesie.

1.2 Hoe kan het museale landschap hieraan bijdragen

Musea kunnen op verschillende manieren bijdragen aan de ambities van de gemeente. Musea zijn schatbewaarders van het verleden, het heden en de toekomst. (Historische) musea houden onze geschiedenis levend aan de hand van unieke verhalen en collecties en zijn een plek waar je kunt leren, beleven en ontdekken. Musea zijn ook een schakel in de samenleving waarbij samenwerking van belang is. Door meer samen te werken kunnen musea een breder publiek aanspreken en gezamenlijk programma's ontwikkelen die diversiteit bevorderen en inclusiviteit centraal stellen.

Hoofdstuk 2 Doelstellingen voor musea

Om de gestelde ambities te kunnen bereiken heeft de gemeente de volgende doelstellingen voor haar musea geformuleerd:

- *Het vergroten van het publieksbereik.* De gemeente wil dat meer inwoners en bezoekers van de gemeente kennismaken met de musea.
- *Het versterken van de lokale identiteit.* De gemeente wil dat musea een bijdrage leveren aan het behoud van de lokale identiteit en de lokale identiteit ook uitdragen.
- *Het bevorderen van de sociale cohesie.* De gemeente wil dat musea bijdragen aan de sociale cohesie en het tegengaan van uitsluiting.
- *Het bevorderen van cultuureducatie.* De gemeente wil dat musea bijdragen aan cultuureducatie voor jong en oud binnen Molenlanden.
- *Het versterken van het toeristisch-recreatief aanbod.* De gemeente wil dat musea zich ontwikkelen tot duurzame dagrecreatieve bestemming binnen Molenlanden.
- *Het ontwikkelen van talenten en kennis over cultuur van jongeren (13-18 jaar) en kinderen (6-12 jaar)*

Hoofdstuk 3 Realisatie doelstellingen

In de samenwerking met streekmusea werd tot nu toe vooral ingezet op samenwerking op thematische hoofdlijnen. Incidenteel werden individuele musea projectmatig ondersteuning geboden, maar een structurele relatie ontbreekt. Door beleid te maken versterken wij de relatie met de musea en werken we gericht samen om de doelstellingen opgenomen in dit beleid te bereiken.

Met dit beleid zet de gemeente in op een kwaliteitsimpuls van de bestaande musea. Om de beoogde kwaliteitsverbetering van bestaande musea te ondersteunen en te stimuleren is het van belang dat gemeente Molenlanden een financiële bijdrage aan musea levert.

3.1 Instrument: stimuleringsubsidie

Een daadwerkelijke kwaliteitsontwikkeling is sterk afhankelijk van de beschikbare financiële middelen, de capaciteit van en het draagvlak onder de museumbeheerders. Alle huidige musea in Molenlanden worden beheerd door vrijwilligers en kennen daarmee beperkingen wat betreft capaciteit en kennis. De ambitieniveaus met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling per museum verschillen. Om de kwaliteitsontwikkeling te ondersteunen maakt de gemeente Molenlanden gebruik van het instrument 'stimuleringsubsidie'. Een stimuleringsubsidie is een subsidie die wordt toegekend aan musea op basis van hun culturele en maatschappelijke waarde. Door het invoeren van een stimuleringsubsidie wordt de financiële stabiliteit en slagkracht van de musea vergroot.

Om te bepalen of een museum aanspraak kan maken op de stimuleringsubsidie van de gemeente maakt de gemeente Molenlanden gebruik van de landelijke definitie voor musea

- *Museum*: Een museum is een permanente instelling in dienst van de samenleving, die zich richt op het verzamelen, bewaren, beheren, onderzoeken, interpreteren en tentoonstellen van roerende objecten van artistieke, historische, wetenschappelijke of andere culturele betekenis. Een museum is niet gericht op het behalen van winst en toegankelijk voor publiek.
- *Virtueel museum*: Een online museum, ook wel virtueel museum genoemd, is een museum dat alleen online bestaat en niet als dusdanig in een fysieke vorm. Net als bij een traditioneel museum dient het online museum de online omgeving te ontwikkelen om een aantal specifieke objecten te belichten of richt het zich op het tentoonstellen van een onderwerp zoals tentoonstellingen in traditionele musea, om erfgoedbeleving te creëren.

Musea onderscheiden zich van elkaar door de aard, de herkomst en het eigendom van de collectie(s) en de activiteiten. Op lokaal niveau kenmerken musea zich vaak door gemengde collecties van bijvoorbeeld historische objecten, kunstwerken en door archeologische vondsten te bezitten of te beheren.

3.1.1 Criteria subsidieverstrekking

De gemeente verstrekt stimuleringssubsidies aan musea die voldoen aan minimaal 2 van de volgende criteria:

1. Het museum is ingeschreven in het Nederlands Museumregister;
De gemeente juicht inschrijving in het landelijke Museumregister toe omdat dit de kwaliteit op het gebied van bedrijfsvoering, collectiebeheer en publiekszaken ten goede komt en omdat het eventuele lidmaatschap van de museumkaart de toegankelijkheid en zichtbaarheid van het museum verbetert. Bovendien hanteren veel grote fondsen als voorwaarde een inschrijving bij het Museumregister om een subsidieaanvraag te kunnen doen.
2. Het museum heeft een maatschappelijke functie in de gemeente;
De gemeente Molenlanden kenmerkt zich door sterke sociale onderlinge verbanden: mensen kijken naar elkaar om en zetten zich samen in voor maatschappelijke doelen. Musea spelen in op die maatschappelijke doelen en denken na over hoe zij partner kan zijn in het vergroten van de sociale cohesie.
3. Het museum heeft een beleidsplan met concrete doelstellingen;
Het is belangrijk dat musea zorgdragen voor een gezonde bedrijfsvoering zoals goed bestuur, voldoende vrijwilligers en collectiebeheer. Een bedrijfsvoering die op orde is, vormt de basis voor bestaanszekerheid. Bedrijfsvoering is daarmee een belangrijke voorwaarde om in een eigentijds aanbod te kunnen voorzien en om van maatschappelijke betekenis te kunnen zijn als museum.
4. Het museum is zichtbaar en herkenbaar voor een brede doelgroep;
Om mensen te enthousiasmeren een bezoek te brengen aan de musea in Molenlanden, vinden wij het belangrijk dat het aanbod van musea en de beleving die zij bieden onder de aandacht wordt gebracht bij een brede doelgroep. Dit kan op eigentijdse en innovatieve wijze gebeuren, bijvoorbeeld door middel van storytelling, wisselende thematische tentoonstellingen en toepassing van hedendaagse technieken.
5. Online tentoonstelling
Het online museum heeft een digitale tentoonstellingsfunctie en zet vanuit digitaal initiatief steeds nieuwe technologieën in om erfgoedbeleving te creëren. Het online museum richt zich op publiekswerking en wil de geschiedenis en cultuur van Molenlanden digitaal tot leven brengen.

3.1.2 Factoren hoogte subsidiebedrag

De hoogte van de stimuleringssubsidie wordt mede bepaald op basis van de volgende factoren:

1. De collectiewaarde.
Een museale collectie beheren vraagt om het maken van keuzes. De collectiewaarde kan onderverdeeld worden in culturele waarde, gebruikerswaarde en de emotionele- en maatschappelijke waarde. De collectiewaarde dient bij te dragen aan de visie en doelstellingen van de gemeente en ondersteunt het tot leven brengen van de geschiedenis en cultuur van Molenlanden.
2. De bezoekersaantallen zowel fysiek als digitaal.
Om mogelijk te maken dat zoveel mogelijk mensen naar het (virtueel) museum komen en dat wat ze zien en beleven aansluit op hun wensen en verwachtingen kunnen bezoekersaantallen een indicatie geven of tentoonstellingen workshops, educatie, e.d. aansluiten bij de doelgroep(en) en de doelstellingen van het beleid. Daarnaast geeft het ook een goed beeld of de marketing aansluit bij je doelgroep of bij een toekomstige doelgroep. Kennis en inzicht in bezoekersgedrag is nodig.
3. Het aantal en soort activiteiten en evenementen.
Activiteiten dragen actief bij aan het ontwikkelen, behouden en uitdragen van het culturele erfgoed van de gemeente, zodat meer inwoners en bezoekers van Molenlanden zowel actief als passief daaraan kunnen deelnemen.
4. De maatschappelijke impact.
Van maatschappelijke meerwaarde is sprake wanneer activiteiten bijdragen aan de doelstellingen 'het versterken van de lokale identiteit' en 'het bevorderen van de sociale cohesie'.

5. **Educatieve waarde**
In verschillende educatieve programma's en projecten biedt het museum de verschillende doelgroepen waaronder jeugd en jongeren de mogelijkheid om informeel te leren over kunst, erfgoed en cultuurhistorie van en uit de streek. Via cultuureducatie ontwikkelen doelgroepen culturele talenten en leren inwoners meer over cultuur. Musea dragen hierdoor bij aan het cultureel burgerschap.
6. **Het toeristisch-recreatieve aanbod**
De relatie tussen kunst, erfgoed, cultuur en toerisme/recreatie ligt voor de hand. Cultuur en erfgoed kan een waardevolle bijdrage leveren aan toerisme en recreatie. Omgekeerd is toerisme een uitstekende manier om bezoekers te laten genieten van ons cultureel erfgoed. Beide dragen bij aan de bekendheid van Molenlanden en door cultureel aanbod te koppelen aan bezoekers vergroot het de zichtbaarheid en beleefbaarheid van Molenlanden.
7. **Openingsuren**
Musea zijn een bron van activiteiten, reuring en aantrekkingskracht. Openingsuren spelen een grote rol bij het verzilveren van de doelstellingen. Hoe vaker een museum open is hoe meer inwoners, jongeren en bezoekers kunnen leren en beleven.
8. **Samenwerking met andere musea en/of instellingen**
Samenwerking vergroot het bereik en de 'waarde' van musea. Samenwerking op het gebied van collectie, beleid, activiteiten en educatie verhogen de kwaliteit van musea.

3.1.3 Duur periode subsidie en bepaling hoogte subsidiebedrag

De stimuleringssubsidie worden jaarlijks toegekend voor een periode van 2 jaar. De hoogte van de stimuleringssubsidie wordt als volgt berekend:

Aantal criteriapunten	Subsidiebedrag per jaar
• Het museum voldoet aan alle criteria en factoren	€ 2000
• Het museum voldoet aan 4 criteria en 75% van alle factoren	€ 1500
• Het museum voldoet aan 3 criteria en 50% van alle factoren	€ 1000
• Het museum voldoet aan 2 criteria en 25% van alle factoren	€ 500

Naast de stimuleringssubsidie van gemeente Molenlanden zullen de musea ook gestimuleerd en ondersteund worden om subsidies aan te vragen bij de bekende (Rijks)cultuurfondsen die opgericht zijn om cultuur en erfgoed te ontwikkelen.

Hoofdstuk 4 Uitvoering

Dit beleid wordt uitgevoerd door de adviseur Cultuur van de gemeente. De adviseur Cultuur werkt samen met de musea in de gemeente om de doelstellingen van het beleid te realiseren. Daarnaast worden de musea en de gemeente ondersteunt en geadviseerd door de cultuurcoach.

De afdeling Cultuur ondersteunt de musea bij:

- Het ontwikkelen van een publieksbeleid;
- Het versterken van de lokale identiteit;
- Het bevorderen van cultuureducatie;
- Het bevorderen van de sociale cohesie;
- Recreatieve productontwikkeling;
- Het stimuleren van samenwerking met andere partners.

Hoofdstuk 5 Evaluatie

Het beleid wordt 3-jaarlijks geëvalueerd. De evaluatie wordt uitgevoerd door de adviseur Cultuur i.s.m. de leden van de tafel Cultuur. De evaluatie richt zich op de volgende punten:

- De mate waarin de doelstellingen van het beleid zijn gerealiseerd.
- De effectiviteit van de waarderingssubsidies.
- De behoefte aan aanpassingen van het beleid.

De resultaten van de evaluatie worden gebruikt om het beleid te verbeteren.

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van gemeente Molenlanden op 11 februari 2025

De secretaris,

Marko Does

De burgemeester,

Theo Segers